

OBSAH

Slovo úvodem

9

I. Historiografický obraz českých zemí

Český stavovský stát v historiografii 19. a počátku 20. století	17
Stavovská monarchie v historiografii meziválečné doby	26
Raně novověká Svatá říše římská v moderní české historiografii	52
Majestát na náboženskou svobodu jako téma novodobé české historiografie	67
Proměny obrazu Albrechta z Valdštejna (Evropské téma v české perspektivě sedmi desetiletí: 1934-2007)	85
Kontinuita a diskontinuita v dějinách střední Evropy	113
Bílá hora ve stínu Mariánského sloupu	123
Český časopis historický a jeho cesta moderními dějinami	143

II. Kosmografický obraz světa

Nový obraz světa na počátku novověku (Evropský humanista Sebastian Münster a jeho <i>Cosmographia</i>)	169
Itálie, Čechy a Polsko v české kosmografické perspektivě 16. století	187
Praha a středoevropské metropole v Kosmografii české Zikmunda z Puchova	203
Morava a Slezsko v kosmografických spisech z poloviny 16. století	218
Polonia cosmographica (Polsko v původní Münsterově Kosmografii a v její české verzi)	230
Středověká Itálie v Kosmografii české Zikmunda z Puchova	240
Dvojitý český pohled na pozdně renesanční Řím (Kosmografie Zikmunda z Puchova a Cestopis Bedřicha z Donína)	253
Kosmografický obraz Britských ostrovů ze 16. století	265
<i>Encounter</i> z českého pohledu (Amerika v Kosmografii české z poloviny 16. století)	274

III. Stavovský stát a společnost

Stavovství v předbělohorské době	289
----------------------------------	-----

Stavovství v Čechách a na Moravě na prahu novověku (30 tezí se srovnávacím zřetelem k Říši a Rakousům)	314
Politický systém předbělohorského českého státu	326
Český stát a stavovská společnost na prahu novověku ve světle zemských zřízení	356
Zemská zřízení Českého království v kontextu ústavních proměn střední Evropy na počátku novověku	366
Střední Evropa v politických vizích české aristokracie (Od protiosmanské aliance k evangelické konfederaci)	377
Republikánské tendence ve stavovských programech doby předbělohorské	389
Zápas o vedení české stavovské obce v polovině 16. století (Knížata z Plavna a Vilém z Rožmberka 1547-1556)	396
Stavovská politika v době přijetí Koldínova zákoníku	426
Podíl předbělohorského českého státu na obraně střední Evropy proti osmanské expanzi	438
Od České konfederace k Obnovenému zřízení zemskému (Kontinuita a diskontinuita v proměnách českého státu a jeho ústavního zřízení na pomezí stavovství a absolutismu)	467

IV. Šlechta a církve

Duchovní kníže na prahu rekatolizace českých zemí (Olomoucký biskup Stanislav II. Pavlovský)	487
Olomoucký biskup Stanislav Pavlovský a česká šlechta	512
Biskup a kancléř (Stanislav Pavlovský a Vratislav z Pernštejna 1579-1582 a jejich úloha v počátcích rekatolizace Moravy)	536
Diplomacie posledních Rožmberků – úsilí o mír a toleranci	546
Říšská sňatková politika Viléma z Rožmberka	555
Poslední Rožmberkové a Morava	573
Petr Vok z Rožmberka – člověk své i naší doby	593
Šlechtična mezi bohatstvím, bezmocí a zoufalstvím (Kateřina Rožmberská z Ludanic jako historiografický model a jako reálná osobnost)	603
Historický spis o pánech ze Šternberka a otázka autorství Václava Březana	613

V. Města a venkov

Města v politickém systému předbělohorského českého státu	637
Soužití v kosmopolitní metropoli (Národnostní a náboženské menšiny v rudolfínské Praze)	650
Úloha předbělohorské Prahy v obraně proti osmanské expanzi	663
Aristokrat v předbělohorské Praze (Vztah Viléma z Rožmberka k „hlavě království“)	679
Exkurs: Hradčanská městská rada a nejvyšší purkrabí Vilém z Rožmberka o potřebách Hradčan (Petice a dobrozdání z poloviny osmdesátých let 16. století)	687
„A tu za někderý čas poostati míníme...“ (Plzeň českou politickou metropolí na přelomu let 1554/1555)	694
Benešov – tranzitní město posledních Rožmberků	706
Spiknutí rybníkářů proti Petru Vokovi z Rožmberka	726
Městské hrdelní soudnictví v raně novověkých Čechách (Výsledky, problémy a perspektivy studia)	742
První romský holocaust – česká cesta k jeho poznání	777

VI. Náboženství a politika

Husitství jako politický argument v předbělohorské době	789
Moravští novokřtění (Společenské a politické postavení předbělohorských heretiků, sociálních reformátorů a pacifistů)	799
Politika, náboženství a každodennost nejvyššího kancléře Vratislava z Pernštejna	816
Vláda Rudolfa II. v Českém království: mezi náboženskou zdrženlivostí a programovou rekatolizací	828
Fridrich Falcký – král katastrofy	840
Bílá hora a černý pád stavovského státu	861
Nábožensky a politicky motivovaný exil z českých zemí na počátku novověku	875
Politické labyrinty Jana Amose Komenského	895

VII. Cestování – komunikace – kultura

Cestování jako modernizační činitel středověké a raně novověké společnosti (Problémy a úkoly českého výzkumu)	907
--	-----

Čeští cestovatelé v renesanční Evropě (Cestování jako činitel kulturní a politické integrace)	924
Cestování na prahu novověku mezi mýtem a realitou	946
Renesanční Itálie jako předmět zájmu českých cestovatelů	953
Čechy, Morava a Lužice v německém cestopisu ze sklonku 16. století (Henrick Kilian na cestě do Itálie)	962
Zpravodajství z Polska na Moravu a do Čech na prahu novověku	976
Mezi Olomoucí a Římem (Styky moravského duchovenstva a šlechty s Itálií za episkopátu Stanislava Pavlovského)	990
Prelát jako prostředník mezi dvěma národy (Postavení olomouckého biskupa Stanislava Pavlovského v česko-polských vztazích)	998
Dva typy českého šlechtického mecenátu v době Rudolfa II.	1008
Renesanční velmož a utváření hudební kultury šlechtického dvora (Hudební mecenát Viléma z Rožmberka)	1020
Divadelní představení jako výraz sebeprezentace předbělohorského aristokrata (Vizualizace slova v <i>Sarmacii</i> Jana Zajíce z Házmburka)	1030
Dramatický obraz náboženských, politických a národnostních rozporů v předbělohorské stavovské společnosti (Chomutovská divadelní hra z roku 1594)	1037
„Phasma Dionysiacum“ a manýristické slavnosti na Pražském hradě roku 1617 (Jejich dobový a typologický rámeček)	1044
Habsburská monarchie jako prostor pro utváření barokní kultury	1054
VIII. Historians in the swirl of the early modern history (Summary)	1067
Seznam ilustrací	1071
Seznam zkratk	1073
Rejstříky	1077
Rejstřík osobních jmen	1079
Rejstřík zeměpisných názvů	1105
Obsah	1127
Contents	1131